

català
castellà

RECURSOS
BIOLÒGICS

BIOLOGIA
ecologia

XARXA DE
DINAMITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Servei de Llengua Catalana

**VOCABULARI
d'ecologia
Presentació**

En el marc del procés de normalització lingüística engegat per la Universitat de Barcelona, la Comissió de Normalització Lingüística de la Facultat de Biologia presenta aquest vocabulari d'ecologia dirigit especialment als alumnes de la nostra Facultat, però que també pot ser d'interès per als alumnes d'ensenyaments impartits en altres facultats i que cursen assignatures relacionades amb aquesta disciplina.

El vocabulari s'ha format inicialment a partir d'un buidatge d'apunts de classe i d'obres de referència bàsiques, amb la finalitat de seleccionar els termes més utilitzats en la docència d'aquesta matèria. Posteriorment, les diverses revisions han anat ampliant i esmenant el cos inicial de l'obra. En tot cas, es tracta d'un vocabulari bàsic, ja que mai s'ha pretès abarcar la totalitat de la molt extensa terminologia relacionada amb aquest camp del coneixement. En aquest sentit volem fer constar que s'ha fet especial atenció als termes que poden presentar dubtes a l'hora de ser traduïts, per bé que tampoc s'ha pretès confeccionar una obra terminològica definitiva, quan encara resta per fer una gran tasca en aquest àmbit.

Aquesta primera edició es presenta només amb dues correspondències, català i castellà. La nostra intenció és recollir les equivalències angleses en una propera edició. En aquest sentit, volem fer una crida a tots els membres de la Facultat i de la comunitat universitària en general perquè corregeixin i ampliïn, és a dir, perquè millorin aquesta edició amb els seus comentaris i suggeriments.

Per acabar, només queda donar les gràcies a tots aquells que han col·laborat en l'elaboració d'aquest vocabulari que presentem, i al Servei de Llengua Catalana, que n'ha fet l'assessorament lexicogràfic i lingüístic i ha tingut cura de l'edició.

Barcelona, juliol de 1995

Comissió de Normalització Lingüística
de la Facultat de Biologia

Cada entrada d'aquest vocabulari conté les informacions següents:

1 ► Terme català i terme castellà

Tots els termes del vocabulari s'ordenen de forma alfabètica, seguint l'ordre natural de la seqüència, i van precedits per un punt negre que els identifica com a entrades del vocabulari:

- **caducifoli -òlia**
- **calor específica**
- **carstificació**
- **circalitoral**

Quan l'entrada presenta doble gènere hi hem indicat la terminació corresponent a la forma femenina:

- **detrític -a** *adj*
- **fangós -osa** *adj*

2 ► Categories gramaticals

La llista de categories gramaticals utilitzades en aquest vocabulari és la següent:

adj (adjectiu), *adj/m* (adjectiu i nom masculí), *m* (nom masculí), *f* (nom femení), *f pl* (nom femení plural).

Quan hi figura una categoria adjectiva i nominal alhora, el terme de l'entrada pot utilitzar-se doblement, com a adjectiu i substantiu.

- **estenoterm -a** *adj/m*
- **euriterm -a** *adj/m*

3 ► Sinònims

Per a cada una de les entrades del vocabulari hi pot haver formes sinònimes, que es troben a sota de cada terme al qual fan referència, en lletra cursiva i sense punt que les identifiqui com a entrades independents:

- **aigües roges** *f pl*
marea roja

El vocabulari no estableix cap ordre de prioritats per a les formes sinònimes, de manera que tots els termes tenen entrada pròpia, i poden ser localitzats alfabèticament:

- **marea roja** *f*
aigües roges

4 ► **Altres informacions gramaticals**

En alguns casos, hem afegit informacions de caràcter gramatical sobre els termes entrats en el vocabulari, que hem considerat que poden ser d'utilitat per als lectors.

Cada tipus d'informació figura a sota de l'entrada corresponent, entre claudàtors i precedida per una abreviació que la identifica.

En aquest vocabulari, s'han marcat alguns plurals irregulars, o que simplement s'ha observat que se solen escriure malament:

- **clímax**

[pl: clímaxs]

- **abissal** *adj*
 - **aflorament** *m*
 - **aigua edàfica** *f*
 - **aigua intermèdia** *f*
 - **aigua profunda** *f*
 - **aigua superficial** *f*
 - **aiguamoll** *m*
 - **aigües roges** *f pl*
marea roja
 - **albedo** *f*
 - **albufera** *f*
 - **alcalinitat** *f*
 - **al·lòcton -a** *adj*
 - **amíctic -a** *adj*
 - **amixi** *f*
 - **anticicló** *m*
 - **aposemàtic -a** *adj*
 - **àrea foliar** *f*
 - **balanç energètic** *m*
 - **balanç hídric** *m*
 - **balanç tèrmic** *m*
 - **batial** *adj*
 - **bentos** *m*
 - **biomassa** *f*
 - **biosfera** *f*
 - **borrasca** *f*
depressió
 - **bosc alt** *m*
 - **bosc baix** *m*
 - **caducifoli -òlia** *adj*
 - **calor específica** *f*
 - **carstificació** *f*
 - **circalitoral** *adj*
 - **clímax** *f*
[pl: clímaxs]
 - **clorofil·la** *f*
 - **coeficient evaporatiu** *m*
 - **cohort** *f*
 - **comensalisme** *m*
 - **compressibilitat** *f*
 - **conductivitat** *f*
 - **connectància** *f*
connectivitat
 - **connectivitat** *f*
connectància
 - **constant solar** *f*
- abisal *adj*
 - afloramiento *m*
 - agua edáfica *f*
 - agua intermedia *f*
 - agua profunda *f*
 - agua superficial *f*
 - humedal *m*
 - marea roja *f*

 - albedo *m*
 - albufera *f*
 - alcalinidad *f*
 - alóctono -na *adj*
 - amíctico -ca *adj*
 - amixis *f*
 - anticiclón *m*
 - aposemático -ca *adj*
 - área foliar *f*
 - balance energético *m*
 - balance hídrico *m*
 - balance térmico *m*
 - batial *adj*
 - bentos *m*
 - biomasa *f*
 - biosfera *f*
 - borrasca *f*
depresión
 - monte alto *m*
 - monte bajo *m*
 - caducifolio -lia *adj*
 - calor específico *m*
 - carstificación *f*
 - circalitoral *adj*
 - clímax *m*

 - clorofila *f*
 - coeficiente evaporativo *m*
 - cohorta *f*
 - comensalismo *m*
 - compresibilidad *f*
 - conductividad *f*
 - conectancia *f*
conectividad
 - conectividad *f*
conectancia
 - constante solar *f*

- **convergència** *f* convergencia *f*
- **coral** *m*
corall coral *m*
- **corall** *m*
coral coral *m*
- **coral·ligen -ígena** *adj* coralígeno -na *adj*
- **cripsi** *f* cripsis *f*
- **depredador** *m*
predador depredador *m*
- **depredador -a** *adj* depredador -ra *adj*
- **depressió** *f*
borrasca depresión *f*
borrasca
- **detrític -a** *adj* detrítico -ca *adj*
- **dimíctic -a** *adj* dimíctico -ca *adj*
- **dimixi** *f* dimixis *f*
- **disc de Secchi** *m* disco de Secchi *m*
- **distròfic -a** *adj* distrófico -ca *adj*
- **divergència** *f* divergencia *f*
- **diversitat** *f* diversidad *f*
- **drenatge** *m* drenaje *m*
- **embassament** *m* embalse *m*
- **endofauna** *f* endofauna *f*
- **energia endosomàtica** *f* energía endosomática *f*
- **energia exosomàtica** *f* energía exosomática *f*
- **epifauna** *f* epifauna *f*
- **epilímnion** *m* epilimnion *m*
- **epilíton** *m* epiliton *m*
- **esclerofil·le -a** *adj* esclerófilo -la *adj*
- **escolament** *m* escorrentía *f*
- **escull coral·lí** *m* arrecife coralino *m*
- **espectre solar** *m* espectro solar *m*
- **estany de circ** *m* lago de circo *m*
- **estenohídric -a** *adj* estenohídrico -ca *adj*
- **estenoterm -a** *adj/m* estenotermo -ma *adj/m*
- **estratificació** *f* estratificación *f*
- **estromatòlit** *m* estromatolito *m*
- **estuari** *m* estuario *m*
- **eurihídric -a** *adj* eurihídrico -ca *adj*
- **euriterm -a** *adj/m* euritermo -ma *adj/m*
- **eutròfic -a** *adj* eutrófico -ca *adj*
- **eutrofització** *f* eutrofización *f*
- **evapotranspiració** *f* evapotranspiración *f*
- **fangós -osa** *adj* cenagoso -sa *adj*
fangoso -sa
- **filtrador -a** *adj*
filtrant filtrador -ra *adj*
filtrante
- **filtrant** *adj*
filtrador -a filtrante *adj*
filtrador -ra

- **fitoplàncton** *m* fitoplancton *m*
- **força de Coriolis** *f* fuerza de Coriolis *f*
- **força del gradient de pressió** *f* fuerza del gradiente de presión *f*
- **fotó** *m* fotón *m*
- **front atmosfèric** *m* frente atmosférico *m*
- **front marí** *m* frente marino *m*
- **gir anticiclònic** *m* giro anticiclónico *m*
- **gir ciclònic** *m* giro ciclónico *m*
- **hadal** *adj* hadal *adj*
- **halòfil -a** *adj* halófilo -la *adj*
- **halòfit** *m* halófito *m*
- **heliòfil -a** *adj* heliófilo -la *adj*
- **heteròtrof -a** *adj* heterótrofo -fa *adj*
- **hipolímnió** *m* hipolimnion *m*
- **húmic -a** *adj* húmico -ca *adj*
- **índex foliar** *m*
[pl: índexs foliars] índice foliar *m*
- **infralitoral** *adj* infralitoral *adj*
- **intermareal** *adj* intermareal *adj*
- **irradiància** *f* irradiancia *f*
- **limnòfit** *m* limnófito *m*
- **limnologia** *f* limnología *f*
- **lisoclina** *f* lisoclina *f*
- **llacuna** *f* laguna *f*
- **macròfag -a** *adj/m* macrófago -ga *adj/m*
- **macrofauna** *f* macrofauna *f*
- **macròfit -a** *adj/m* macrófito -ta *adj/m*
- **manglar** *m* manglar *m*
- **marcescent** *adj* marcescente *adj*
- **marea roja** *f*
aigües roges marea roja *f*
- **matèria orgànica** *f* materia orgánica *f*
- **mediolitoral** *adj* mediolitoral *adj*
- **meiofauna** *f* meiofauna *f*
- **meromíctic -a** *adj* meromíctico -ca *adj*
- **meromixi** *f* meromixis *f*
- **micròfag -a** *adj/m* micrófago -ga *adj/m*
- **microfauna** *f* microfauna *f*
- **migració** *f* migración *f*
- **mimetisme** *m* mimetismo *m*
- **mixolímnió** *m* mixolimnion *m*
- **monimolímnió** *m* monimolimnion *m*
- **monomíctic -a** *adj* monomíctico -ca *adj*
- **monomixi** *f* monomixis *f*
- **mutualisme** *m* mutualismo *m*

- **nècton** *m* necton *m*
- **nèuston** *m* neuston *m*
- **oceà** *m* océano *m*
- **oceanografia** *f* oceanografía *f*
- **oligomíctic -a** *adj* oligomíctico -ca *adj*
- **oligomixi** *f* oligomixis *f*
- **oligotròfic -a** *adj* oligotrófico -ca *adj*
- **ozó** *m* ozono *m*
- **parasitisme** *m* parasitismo *m*
- **pelàgic -a** *adj* pelágico -ca *adj*
- **perennifoli -òlia** *adj* perennifolio -lia *adj*
- **perífiton** *m* perifiton *m*
- **picnoclina** *f* picnoclina *f*
- **pirofitisme** *m* pirofitismo *m*
- **plàncton** *m* plancton *m*
- **plèuston** *m* pleuston *m*
- **polimíctic -a** *adj* polimíctico -ca *adj*
- **polimixi** *f* polimixis *f*
- **potamoplàncton** *m* potamoplancton *m*
- **predador** *m*
depredador depredador *m*
- **quimioclina** *f* quimioclina *f*
- **recol·lector -a** *adj* recolector -ra *adj*
- **salabrós -osa** *adj*
salobre salobre *adj*
- **salinitat** *f* salinidad *f*
- **salobre** *adj*
salabrós -osa salobre *adj*
- **sediment** *m* sedimento *m*
- **sèston** *m* seston *m*
- **simbiosi** *f* simbiosis *f*
- **successió** *f* sucesión *f*
- **supralitoral** *adj* supralitoral *adj*
- **suspensívor -a** *adj* suspensívoro -ra *adj*
- **temps de residència** *m* tiempo de residencia *m*
- **terbolesa** *f* turbidez *f*
turbiedad
- **termoclina** *f* termoclina *f*
- **turbulència** *f* turbulencia *f*
- **ultraviolat -ada** *adj* ultravioleta *adj*
- **vent geotròfic** *m* viento geotrófico *m*
- **viscositat molecular** *f* viscosidad molecular *f*
- **viscositat turbulenta** *f* viscosidad turbulenta *f*
- **xarxa tròfica** *f* red tròfica *f*
- **xerofitisme** *m* xerofitismo *m*
- **zonació** *f* zonación *f*

- **abisal** *adj* abissal *adj*
- **afloramiento** *m* aflorament *m*
- **agua edáfica** *f* aigua edàfica *f*
- **agua intermedia** *f* aigua intermèdia *f*
- **agua profunda** *f* aigua profunda *f*
- **agua superficial** *f* aigua superficial *f*
- **albedo** *m* albedo *f*
- **albufera** *f* albufera *f*
- **alcalinidad** *f* alcalinitat *f*
- **alóctono -na** *adj* al·lòcton -a *adj*
- **amíctico -ca** *adj* amíctic -a *adj*
- **amixis** *f* amixi *f*
- **anticiclón** *m* anticicló *m*
- **aposemático -ca** *adj* aposemàtic -a *adj*
- **área foliar** *f* àrea foliar *f*
- **arrecife coralino** *m* escull coral·lí *m*
- **balance energético** *m* balanç energètic *m*
- **balance hídrico** *m* balanç hídric *m*
- **balance térmico** *m* balanç tèrmic *m*
- **batial** *adj* batial *adj*
- **bentos** *m* bentos *m*
- **biomasa** *f* biomassa *f*
- **biosfera** *f* biosfera *f*
- **borrasca** *f*
depresión borrasca *f*
depressió
- **caducifolio -lia** *adj* caducifoli -òlia *adj*
- **calor específico** *m* calor específica *f*
- **carstificación** *f* carstificació *f*
- **cenagoso -sa** *adj*
fangoso -sa fangós -osa *adj*
- **circalitoral** *adj* circalitoral *adj*
- **clímax** *m* clímax *f*
- **clorofila** *f* clorofil·la *f*
- **coeficiente evaporativo** *m* coeficient evaporatiu *m*
- **cohorte** *f* cohort *f*
- **comensalismo** *m* comensalisme *m*
- **compresibilidad** *f* compressibilitat *f*
- **conductividad** *f* conductivitat *f*
- **conectancia** *f*
conectividad connectància *f*
connectivitat
- **conectividad** *f*
conectancia connectivitat *f*
connectància
- **constante solar** *f* constant solar *f*
- **convergencia** *f* convergència *f*

- **coral** *m* coral *m*
corall
- **coralígeno -na** *adj* coral·ligen -ígena *adj*
- **cripsis** *f* cripsi *f*
- **depredador** *m* depredador *m*
predador
- **depredador -ra** *adj* depredador -a *adj*
- **depresión** *f* depressió *f*
borrasca
- **detrítico -ca** *adj* detrític -a *adj*
- **dimíctico -ca** *adj* dimíctic -a *adj*
- **dimixis** *f* dimixi *f*
- **disco de Secchi** *m* disc de Secchi *m*
- **distrófico -ca** *adj* distròfic -a *adj*
- **divergencia** *f* divergència *f*
- **diversidad** *f* diversitat *f*
- **drenaje** *m* drenatge *m*
- **embalse** *m* embassament *m*
- **endofauna** *f* endofauna *f*
- **energía endosomática** *f* energia endosomàtica *f*
- **energía exosomática** *f* energia exosomàtica *f*
- **epifauna** *f* epifauna *f*
- **epilimnion** *m* epilimnion *m*
- **epiliton** *m* epilítion *m*
- **esclerófilo -la** *adj* esclerofil·le -a *adj*
- **escorrentía** *f* escolament *m*
- **espectro solar** *m* espectre solar *m*
- **estenohídrico -ca** *adj* estenohídric -a *adj*
- **estenotermo -ma** *adj/m* estenoterm -a *adj/m*
- **estratificación** *f* estratificació *f*
- **estromatolito** *m* estromatòlit *m*
- **estuario** *m* estuari *m*
- **eurihídrico -ca** *adj* eurihídric -a *adj*
- **euritermo -ma** *adj/m* euriterm -a *adj/m*
- **eutrófico -ca** *adj* eutròfic -a *adj*
- **eutrofización** *f* eutrofització *f*
- **evapotranspiración** *f* evapotranspiració *f*
- **fangoso -sa** *adj* fangós -osa *adj*
cenagoso -sa
- **filtrador -ra** *adj* filtrador -a *adj*
filtrante *filtrant*
- **filtrante** *adj* filtrant *adj*
filtrador -ra *filtrador -a*
- **fitoplancton** *m* fitoplàncton *m*
- **fotón** *m* fotó *m*
- **frente atmosférico** *m* front atmosfèric *m*

- **frente marino** *m* front marí *m*
- **fuerza de Coriolis** *f* força de Coriolis *f*
- **fuerza del gradiente de presión** *f* força del gradient de pressió *f*
- **giro anticiclónico** *m* gir anticiclònic *m*
- **giro ciclónico** *m* gir ciclònic *m*
- **hadal** *adj* hadal *adj*
- **halófilo -la** *adj* halòfil -a *adj*
- **halófito** *m* halòfit *m*
- **heliófilo -la** *adj* heliòfil -a *adj*
- **heterótrofo -fa** *adj* heteròtrof -a *adj*
- **hipolimnion** *m* hipolímnió *m*
- **humedal** *m* aiguamoll *m*
- **húmico -ca** *adj* húmich -a *adj*
- **índice foliar** *m* índex foliar *m*
- **infralitoral** *adj* infralitoral *adj*
- **intermareal** *adj* intermareal *adj*
- **irradiancia** *f* irradiància *f*
- **lago de circo** *m* estany de circ *m*
- **laguna** *f* llacuna *f*
- **limnófito** *m* limnòfit *m*
- **limnología** *f* limnologia *f*
- **lisoclina** *f* lisoclina *f*
- **macrófago -ga** *adj/m* macròfag -a *adj/m*
- **macrofauna** *f* macrofauna *f*
- **macrófito -ta** *adj/m* macròfit -a *adj/m*
- **manglar** *m* manglar *m*
- **marcescente** *adj* marcescent *adj*
- **marea roja** *f* aigües roges *f pl*
marea roja
- **materia orgánica** *f* matèria orgànica *f*
- **mediolitoral** *adj* mediolitoral *adj*
- **meiofauna** *f* meiofauna *f*
- **meromíctico -ca** *adj* meromíctic -a *adj*
- **meromixis** *f* meromixi *f*
- **micrófago -ga** *adj/m* micròfag -a *adj/m*
- **microfauna** *f* microfauna *f*
- **migración** *f* migració *f*
- **mimetismo** *m* mimetisme *m*
- **mixolimnion** *m* mixolímnió *m*
- **monimolimnion** *m* monimolímnió *m*
- **monomíctico -ca** *adj* monomíctic -a *adj*
- **monomixis** *f* monomixi *f*
- **monte alto** *m* bosc alt *m*
- **monte bajo** *m* bosc baix *m*

- **mutualismo** *m* mutualisme *m*
- **necton** *m* nècton *m*
- **neuston** *m* nèuston *m*
- **océano** *m* oceà *m*
- **oceanografía** *f* oceanografia *f*
- **oligomíctico -ca** *adj* oligomíctic -a *adj*
- **oligomixis** *f* oligomixi *f*
- **oligotrófico -ca** *adj* oligotròfic -a *adj*
- **ozono** *m* ozó *m*
- **parasitismo** *m* parasitisme *m*
- **pelágico -ca** *adj* pelàgic -a *adj*
- **perennifolio -lia** *adj* perennifoli -òlia *adj*
- **perifiton** *m* perífiton *m*
- **picnoclina** *f* picnoclina *f*
- **pirofitismo** *m* pirofitisme *m*
- **plancton** *m* plàncton *m*
- **pleuston** *m* plèuston *m*
- **polimíctico -ca** *adj* polimíctic -a *adj*
- **polimixis** *f* polimixi *f*
- **potamoplancton** *m* potamoplàncton *m*
- **quimioclina** *f* quimioclina *f*
- **recolector -ra** *adj* recol·lector -a *adj*
- **red trófica** *f* xarxa tròfica *f*
- **salinidad** *f* salinitat *f*
- **salobre** *adj* salobre *adj*
salabros -osa
- **sedimento** *m* sediment *m*
- **seston** *m* sèston *m*
- **simbiosis** *f* simbiosi *f*
- **sucesión** *f* successió *f*
- **supralitoral** *adj* supralitoral *adj*
- **suspensívoro -ra** *adj* suspensívor -a *adj*
- **termoclina** *f* termoclina *f*
- **tiempo de residencia** *m* temps de residència *m*
- **turbidez** *f* terbolesa *f*
turbiedad
- **turbiedad** *f* terbolesa *f*
turbidez
- **turbulencia** *f* turbulència *f*
- **ultravioleta** *adj* ultraviolat -ada *adj*
- **viento geostrófico** *m* vent geotròfic *m*
- **viscosidad molecular** *f* viscositat molecular *f*
- **viscosidad turbulenta** *f* viscositat turbulenta *f*
- **xerofitismo** *m* xerofitisme *m*
- **zonación** *f* zonació *f*

▼ **Bibliografia recomenada en català**

- *Història Natural dels Països Catalans*.
Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1989, vol. 14.
- *Quaderns d'ecologia aplicada*. Barcelona:
Diputació Provincial de Barcelona, 1979.
- PARÉS, Eduard. *Vocabulari forestal*.
Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1990.
(Monografies de la Secció de Ciències, 5).

Vocabulari elaborat per la
© **Comissió de Normalització
Lingüística de la Facultat
de Biologia**

President:
Dr. Xavier Testar

Recull de termes fet
pel becari de la CNL:
Roger Bartra

Revisió conceptual:
Dr. Joandomènec Ros

© **Servei de Llengua Catalana**

Secretaria tècnica:
Conxa Planas

Àrea de terminologia:
**Àngels Egea
Carles Tebé**

Àrea de correcció
científicotècnica:
Marta Juncadella

Àrea de sociolingüística
i dinamització:
**David Casals
Montserrat Lleopart**

Col·laboradora:
Marta Folia

Disseny: **CASS**

Producció: **BULLET, S.L.**

DL: B-47.536-1995

Títols publicats

- 1 ► Vocabulari de biologia cel·lular
- 2 ► Vocabulari de botànica
- 3 ► Vocabulari d'ecologia
- 4 ► Vocabulari de zoologia

En preparació

- 5 ► Vocabulari de bioquímica
- 6 ► Vocabulari de genètica
- 7 ► Vocabulari de microbiologia

Servei de Llengua Catalana

Universitat de Barcelona

Gran Via de les Corts Catalanes, 585
08071 Barcelona

Tel. 318 42 66, ext. 2506-2507

Fax: 317 95 33

E-mail: slc@slc.ub.es.

Comissió de Normalització Lingüística

Deganat. Facultat de Biologia
Universitat de Barcelona

Av. Diagonal, 645
08028 Barcelona

Tel. 402 11 00